

Artur Międzyrzecki

Azt csak úgy mondják

(To się tylko tak mówi)

Azt csak úgy mondják, hogy a könyvek megmaradnak

Scripta manent

Azt csak úgy mondják és úgy is kell

A remény nevében hogy a szabad elme

Végül minden tirannust legyőz

De nem ez a teljes igazság

Ráadásul nem is képzeljük el

Hányat semmisítettek meg a barbárok

És mennyit fognak még

De hála Faleroni Demetriosznak

A Hét Bölcs asztaláról

Morzsákhoz juthattunk

Csakis az alexandriai könyvtárosoknak köszönhetően

Ismerjük legalább címét a megsemmisült műveknek

Bár nem mindegyikét és nem mindenhol

Vannak nyom nélkül elveszett könyvek

Melyeket elégettek elrejtettek és soha meg nem találtak

Kiradírozott részek kitépelt lapok destrukciók sérült értekezések

És azok amelyek félelemből nem íródtak meg

Ki nem mondott gondolatok

Néma kiáltások parlamentje

A lelkiismeret tanácstalan remegése midőn Caligula lova nyerít a szenátusban

És amikor az öreg költő szakadatlan ismétli:

Éj van

Éj van

Éj van

Azt csak úgy mondják hogy a könyvek megmaradnak

Van idő amikor az óvatos Senecát

Csak a bizonyosság vigasztalja hogy úgyis minden összeomlik egyszer

És a mérhetetlen lángokban

Tűzben fog elhamvadni

De szabad embereknek

Ez gyenge vigasz

Bár alkalmazni lehet börtönök lakóinál és erőt adhat

A táborokba hurcolt elítélteknek

Sem ott sem máshol

Nem vagyunk képesek megszámlálni megölt Szókratészeinket

Lopásért elítélt Prométeuszainkat

És soha meg nem tudjuk

Valójában ki is halt meg az Appeninekben
Melyik tizennyolc éves Mickiewicz
Nem menekülhetett meg a varsói felkelésből
És *Balladái*t akkora megírta-e már